

Vážený pán

Ivan Husár, štátny tajomník pre šport

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Stromová 1, 813 30 Bratislava

Kópia: Karol Kučera, splnomocnenec vlády SR pre mládež a šport
členovia Výboru NRSR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport

V Bratislave, 27.10. 2021

Vec: Žiadosť o úpravu podmienok pre športovanie detí a mládeže v čase pandemických opatrení

Šport a ďalšie rozvojové aktivity majú pre deti porovnateľný význam ako školy a sú nevyhnutné pre ich fyzické a psychické zdravie. Avšak v tmavších okresoch podľa covid automatu dnes dochádza k obmedzeniam prístupu detí a mládeže k športovým tréningom, umeleckým nácvikom a pod. V niektorých okresoch majú limitovaný prístup na tréningy už skoro dva mesiace. V oranžových okresoch sa obmedzenia týkajú najmä malých plavcov a plavkýň, ktorí sú tak ešte viac diskriminovaní oproti iným športovcom. Športové kluby sú nútené prechádzať na OTP režim a musia od detí nad 12 rokov vyžadovať potvrdenia o očkovaní, testovaní či prekonaní ochorenia Covid-19. Niektoré kluby sa snažia rodičom a deťom pomôcť a preberajú časť nákladov za testy na seba. Stále viac detí však tréningy vynecháva, pretože rodičia nevedia hrať viac testov za týždeň. Pre rodiny je to náročné na čas, financie a logistiku. V čiernych okresoch sa už nezaočkované deti na tréning vôbec nedostanú.

Dovoľujeme si Vás preto požiadať o úpravu rezortného covid automatu tak, aby deťom a mladým ľuďom do 18 rokov boli na preukázanie testovania v OTP režime akceptované testy, ktoré distribuuje ministerstvo školstva žiakom prostredníctvom škôl a patria medzi nástroje na zvýšenie bezpečnosti v školách. Zároveň Vás týmto žiadame o iniciovanie príslušných krokov a legislatívnych zmien na dosiahnutie tohto cieľa. Alternatívnym riešením situácie je úplne vyňatie detí do 18 rokov z OTP režimu pri športových aktivitách tak, ako to vidíme v mnohých európskych krajinách (príklady uvádzame nižšie).

Na zdôvodnenie našej žiadosti predkladáme nasledovné argumenty:

Dlhá izolácia a obmedzenie vzdelávacích a športových aktivít počas posledných dvoch školských rokov sa odrazili nielen na vzdelaní, ale aj na duševnom a fyzickom zdraví detí a mladých ľudí na Slovensku. Informácie o dopadoch na deti pribúdajú a tie dlhodobé stále len odhadujeme. **Obmedzenie pohybu spôsobuje nárast obezity** a ako vyplýva napr. z meraní Slovenského olympijského a športového výboru, prejavuje sa na **poklese telesnej zdatnosti a vytrvalosti. Zhoršenie fyzického zdravia** má za následok aj **znižovanie imunity voči chorobám.**

Obmedzenie športových aktivít **zhoršuje duševné zdravie detí a znižuje odolnosť voči duševným ochoreniam.** Podľa vyjadrení psychológov, ktorí spolupracujú i s našou iniciatívou, sa deti pravidelnými tréningami a nácvikmi učia nielen športovú či kreatívnu činnosť samotnú, ale práve to, ako im môžu tieto aktivity v ďalšom živote pomáhať pri **zvládaní stresu** a prispievajú tak k ich odolnosti.

Situácia je o to horšia, že deti a mládež **čelili takmer úplnému obmedzeniu športových aktivít väčšinu minulého školského roka a podstatnú časť predminulého** a tieto straty sme im doteraz nekompenzovali. Navyše k nim dochádza v situácii, keď aj bez pandemických opatrení **máme v podpore športovania detí**

a mládeže veľký dlh v podobe chýbajúcej infraštruktúry, nedostatočnej podpory talentov či takmer neexistujúcemu systému budovania vzťahu detí a mládeže ku športu zo strany štátu.

Podobne ako vo vzdelávaní boli a sú deti na Slovensku aj pri športových aktivitách v podstatne horšom postavení oproti rovesníkom vo väčšine európskych krajín. Posledné dva školské roky sme sa zaradili medzi európske krajiny s najdlhšie zatvorenými školami a s najviac obmedzenými športovými, umeleckými a ďalšími záujmovými aktivitami pre deti a mládež. **V porovnaní s deťmi v krajinách západnej Európe tak v oblasti rozvoja talentu utrpeli oveľa väčšie straty, čo zásadne oslabuje ich budúce šance na úspech.** Športové kluby a tréneri už dnes hovoria, že sme prišli minimálne o dve generácie mladých talentov a ďalšie obmedzenia smerované na deti a mládež budú situáciu len zhoršovať.

Pri predstavovaní novej koncepcie školského športu ste označili nárast obezity a pokles pohybovej gramotnosti detí a mládeže za „hlavné problémy súčasnej doby“, ktorým máme čeliť vyšším zapojením detí do športových aktivít. V skutočnosti však **aktuálnymi pravidlami vrátane rezortného športového covid automatu deti a mladých ľudí „vytláčame“ zo športových organizovaných aktivít a smerujeme opäť za počítače, do nákupných centier či nekontrolovateľného prostredia tínedžerských partii.**

V mnohých európskych krajinách pritom vidíme, že prikladajú športovým aktivitám pre deti a mládež význam porovnateľný so školami. Už v 2. vlne v čase lockdownov, ak fungovali školy, fungovali i tréningy. A ani dnes **nevidíme obmedzovanie tréningov** (*severské krajiny covid pasy pre deti nepoužívajú, Holandsko ich vyžaduje pri deťoch nad 13 rokov pri športe len ak ide o divákov profesionálnych zápasov, Švajčiarsko ich dočasne zaviedlo od 16 rokov, no výnimkou je okrem iného práve šport či umelecké aktivity v organizovaných kolektívoch. V krajinách, kde sa deti testujú v škole, platia testy aj na tréningy či krúžky – príkladom je susedné Rakúsko a podobne to bolo i v Českej republike, ktorá však testovanie v školách zrušila a následne k 30.9. 2021 preto zrušila aj režim OTP pre tréningy a krúžky v nemenných kolektívoch*).

Rozumieme snahe ministerstva školstva o dosiahnutie čo najvyššej miery zaočkovanosti aj u žiakov a študentov. Avšak obmedzovanie aktivít pre deti sa nesmie stať nástrojom nátlaku na rodičov a deti nie je možné stavať do pozície rukojemníkov. Nemôžeme pokračovať v používaní detí ako nástroja na ochranu rizikových skupín, ktoré dnes už majú dostupné nástroje na svoju ochranu. Deti v drvivej väčšine prípadov majú miernejší priebeh ochorenia a medzi rizikové faktory patria práve tie, ktoré sú dôsledkom nedostatku pravidelnej športovej aktivity.

Dovoľujeme si v tejto súvislosti upozorniť na to, že verejnosť na Slovensku vníma riziko dlhodobých vážnych dopadov na mladú generáciu a ako vyplýva aj z reprezentatívneho prieskumu, ktorý na vzorke 1001 respondentov pre OZ rodičia.sk spracovala v septembri agentúra 2muse, **vyše 72% rodičov a 68% populácie nesúhlasí s obmedzovaním detí a mládeže v prístupe k športovým a záujmovým aktivitám a OTP režimom pri týchto aktivitách.**

Dovoľujeme si tiež upozorniť, že na dôležitosť športových a rozvojových aktivít pre zdravie detí a na to, aby neboli deťom odopierané, vyzvalo 25 organizácií zastupujúcich rodičov, deti a mládež, učiteľov, športovcov i odborníkov na duševné zdravie už začiatkom školského roka vo výzve Dajme prednosť školám a aktivitám pre deti a mládež. Iniciatíva Dajme deťom hlas je jedným zo signatárov tejto výzvy.

S pozdravom,

Andrea Settey Hajdúchová
Iniciatíva Dajme deťom hlas
www.dajmedetomhlas.sk